

IVAN JURIK

UTOPIJA

IMIGRACIJA – OSTATI ILI NE?

PROMETEJ, Novi Sad

u saradnji sa

INTENCO LLC, OXFORD, MI USA

Ivan Jurik

UTOPIJA

(IMIGRACIJA – OSTATI ILI NE?)

Urednik
Zoran Kolundžija

Copyright © INTENCO LLC, OXFORD, MI USA 2017

Sva autorska prava zadržana

Reference: Utopije Samoubitstvo

Prvo Izdanje 2014

All rights reserved.

Posveta

OVAJ DRUGI ODELJAK TRILOGIJE NAMENJEN JE USPO-
MENAMA NA DETINJSTVO MOG POTOMSTVA, ŽRTAVA
RODITELJSKIH AMBICIJA, PREPLAVLJENIH FOBIJAMA US-
PEHA VERSUS NEUSPEHA, U NEPREKIDNOJ BORBI ZA
OSTANAK I OPSTANAK.

PA, U ISTOJ PROISTEKLOJ EPOPEJI, NAMENJEN USPOME-
NAMA PREŽIVLJAVANJA RAZNIH ZAVARAVANJA, PREVA-
RIVANJA, ŠIKANIRANJA, PONIŽAVANJA, SPLETKACIJA,
EKSPLOATACIJA I OSTALIH MAHINACIJA.

MRVICE BILO KAKVOG SLUČAJNOG PROFITA, PROISTE-
KLE IZ OVE FAZE EPSKI INSPIRACIONOG „IMIGRACIO-
ZNOG CIRKLUSA“ NAMENJENE SU SIMBOLIČNOJ KOM-
PENZACIJI TE ISTE, MOJE DRAGE DEČICE.

SADRŽAJ

Naslov	Redni broj zaposlenja:		Str.
	Mog	Supruga	
Odricanje opet.			11
Predgovor			13

GLAVA DRUGA

Američki tandem.			17
<i>Crvena štala</i>		3 ¹	22
Projekti ispod stola	11		29
Firma <i>HAGI</i> #2	12		32
Firma <i>NEON</i> #2	13		35
Gubitak Važne šahovske figure			37
<i>HAGI</i> #3	14		47
<i>HAGI</i> #4	15		51
Prvenac!			57
Firma <i>Makarb end Asošiejts</i>	16		63
<i>NEON</i> #3	17		65
<i>Makarb</i> #2	18		73
<i>HAGI</i> #5	19		77
<i>NEON</i> #4	20		81
Nostalgija.			83
<i>Paladijum (Paladium) korporacija</i>	21		89

¹ Za ranija zaposlenja vidi: *Utopije Samoubitstvo I*

<i>Dreft Ink.</i>	4.	92
<i>Kripton korporacija-Intedžer divizija</i>	5.	96
Prinova opet!	98
Državljanstvo	100
Nazad u pacovsku trku	130
Škole za malu decu	133
Moja firma.	22	140
<i>HAGI #6</i>	23	145
Konačno kućica slobodica	149
Zbogom <i>Intedžer</i>	155
<i>DDT korporacija.</i>	6.	157
<i>NEON #5</i>	24	159
Sin!	164
Orden za zasluge	176
Kuća u zavičajju	183
<i>Beril (Beryll) korporacija.</i>	25	191
<i>NEON #6</i>	26	212
Evropski safari opet.	216
Putovanje u zavičaj	232
Građevinsko preduzeće „29. oktobar“	27	237
Nalevo krug u Originalnu Utopiju	250
<i>DDT #2</i>	7.	257
<i>KSENON Inženjering Inkorporejtid.</i>	28	263
<i>Fran korporacija.</i>	29	269
Plac opet	287
Gubitak Kraljice	290
<i>Krom (Chrome) korporacija.</i>	30	294
Kuća treća	300
Novi izazovi	305
Diploma!	315
Istočni front – Zapadni front	318
Konsekvence odanosti	325
Prolom	331
Frontalni manevri i Peta kolona	351
Pregrupisanje	366

Crni pojas!		388
Nazad na primarni front		393
Ukus pravde		396
Zbogom <i>Krom</i>		398
Firma <i>Bas end Asošiejtis</i>	31	400
<i>Ark tehnolodžis (Arc Technologies)</i>	32	403
Firma <i>Viljem Z. Leftivicki, LLC</i>	33	405
Kućni front opet.		407
Priprema za novu ofanzivu		412
Noga opet.		419
Firma <i>MAT Inženjering</i>	34	421
Nazad na Istočni front		424
<i>Kripton #2</i>	8.	426
Apel		432
Firma <i>SOS end Asošiejts</i>	35	436
Rodenje drugog sina!		441
Kolateralna šteta		443
Firma <i>Kobalt end Asošiejts</i>	36	450
Nemac u Detroitu		453
Firma <i>Grafit (Graphite) end Asošiejtis</i>	37	459
Zbogom kerovi, dodavola džukele		461
Epilog		467

ODRICANJE OPET

S obzirom na patološko-parničarski nastrojenu sredinu izvesnog dela mikrokosmosa, sa podudarnim zakonima, ovde se sa ovim disklejmerom² opet izjavljuje: bilo kakav pokušaj frivolne sudske optužbe u cilju monetarnog „obeštećenja“, odnosno bogaćenja na tuđ račun, izjavom datom u prvom delu ove trilogije, a važećom i za ovaj drugi deo, je prema tome istom neutralizovan.

Kreacija istoimenog kolaža je ostvarena u ortogonalnom univerzumu i nema veze sa ovom maleckom, ludom planetom. Podudarnost sa stvarnošću navedenih imena, lokacija, događaja, et cetera, mogu biti puka anagramatička koincidencija. Astronomske koordinate vremena i prostora behu izvitoperene da zaštite kako nevine, tako i prijavu žgadiju koja je tako neizmerno inspirisala stvaranje ovog fiktivno briljantnog, remek dela.

Uostalom, ovo pisanije, odnosno kvazi memoarabilija, beše posle privremenog završetka ukradena, zatim izvitoperena, pa nakićena i objavljena od trećeg anonimnog lica, bez ikakvog saučesništva najneodgovornijeg originatora. Ako Vam slučajem kozmičkog haosa prouzrokovanog kaktaklizmičkom kolizijom diskontinuuuma vremena i prostora dopadne šaka primerak ovog dela, smatrajte se srećnim da

² Disclaimer (eng.) – odricanje odgovornosti.

možete izvući paralelne zaključke i za Vaš vlastiti specifičan univerzum.

Ovde pisana beseda, ovog naizgled dnevnika, tek je malecki vrh enormno velike, podvodne ledene sante, što tek provirkuje iznad mistične površine. „Ima li ko petlju da zaljulja čamac? Na kraju šugar³ puca!“ Ako baš mora.

Čitaocima vrlah civilizacija, sa specifičnih lokacija, kojima se malko složenije rečenice, kao što su ove, čine isuviše komplikovane, pa prema njihovim usvojenim politički korektnim sad učenjima izjednačavanja umnih granica, odnosno srozavanja onih visočijih, na nivo onih nižih, smatra ne nepravilne, preporučuje se povratak u bilo koju osnovnu školu ili zabavište, na nekim manje bolećivim koordinatama, onih manje liberalno iskompleksiranih civilizacija.

³ Šugar (pok.) – drevni vojvodanski izraz za bič ili kamdžiju.

PREDGOVOR DRUGOM POGLAVLJU

(ONIMA KOJI NALAZE UVODE, PREDGOVORE I UVERTIRE DOSADNIM, PREPORUČUJE SE DA PRESKOČE PREDGOVOR, DO STRANE 1.)

United States Of America, USA ukratko. Dosledan prevod: Sjedinjene Američke Države, ukratko SAD. Skraćeno ime od USA, izgovara se Ju-es-ej, a nije niti esej, niti reč, već skup inicijala. Slikovito stvaralaštvo kitnjaste abrevijacije od kombi-nacije i dan-danas u fazi evolucionarne kreacije. Autora, rođenog u Evropi, a Amerikanca po kasnijem životnom iskustvu, ovaj kvazi dnevnik je zasoljen subjektivnim impresijama o dva sveta sa oprečnih strana planete. Što rekoše stari Latini: „Da vidimo i drugu stranu“. Tako sazrevao ekspozitivan rezultat je rezonovanja jednog koji je buntovno ostavio zemlju sa čijim se nekim konceptima nije slagao i time se klasificirao u šablon tipičnog američkog imigranta.

Stižući u Ameriku, još i dan-danas polianski⁴ proslavljanu za najveličanstveniju zemlju na ovoj Bogom danoj zelenoj Planeti, problemi osvanuše i razjasniše se. Međutim, gracija ne postoji u pojmu emi, niti imi gracije. Mada u mnogim vidovima vrhunsko dostignuće današ-

⁴ Pollyanna: večiti optimizam devojčice, po američkom piscu Eleanor H. Porter.

nje civilizacije, kombi-nacija je prožeta ponorima ljudske izopačenosti, prefriganosti i indig-nacije. Pragmatični ili burleskni, sledeći redovi donekle otkrivaju veo sa tog konglomerata protivrečnosti. Ipak, dok veliki broj imigranata ostaje u Americi, one nalepnice na branicima automobila „Amerika – voli je, ili je ostavi“ iščezavaju, kako se mnogi imigranti sa američkom penzijom vraćaju u rodne krajeve. Za neke, Amerika je tek toliko čarobna, koliko i zelenilo američkog dolara.

Nakon alternativnih valova došljaka iz Evrope i Azije, Amerika je u skorijoj istoriji privremeno bila zaboravljena, dok Kapetan Kristofer Kolumbo (Captain Christopher Columbus) 1492. ne ubedi špansku kraljicu Izabelu za ekspediciju u Indiju, ploveći zapadnom prečicom, a po teoriji da je Zemlja lopta. Tako je KKK (anglo a ne fonetski: CCC) zabunom naleteo na američki kontinent.

Da bude jasno, na šizofreničnom rukavcu teme političke korektnosti: KKK nema veze sa Kju Kluks Klanom⁵ već je skraćénica za Kapetana Kristofera Kolumba. Krisova proklamacija aneksiranja, objavljujući da je „novo otkriveni“ kontinent sastavni deo španske krune, karakteriše samo teatarski gest svoje vrste. Izgubljeni Kris nije imao pojma gde se zbilo. Buva skočila na medveda i proglasila ga Buvarijom! Po tadašnjoj crkvenoj dogmi da je zemlja ravna, a pošto je KKK pronašao Ameriku prema heretičkoj verziji da je Zemlja okrugla, srećom Amerika nije od Inkvizicije nazvana Heretika. Sudeći po moralnoj izopačenosti izvesnog procenta američkog življa, danas bi ime bilo prilično adekvatno.

Pošto je Kris stigao, kako je verovao u Indiju, nazvao je urođenike Indijancima. A kontinent je kasnije prekršten, prema Amerigu (Vespučiju) Ameriga, izvinite, Amerika. Po-

⁵ Organizacija oformljena za zaštitu interesa belaca, danas se smatra politički nekorektnom. Nasuprot sličnim crnim organizacijama.

što urođenici nisu prekršteni u Amerikance, ispadoše imigranti, što i jesu bili. Jer, originalni američki starosedeoci, pre Vikinga, behu Klovisijanci,⁶ sa korenima iz predela severozapadne Evrope. Kako su azijski osvajači, kasnije nazvani Indijanci, Bog da im prosti ubilačku dušu, prešavši smrznuti Beringov moreuz napredovali unutar američkog kontinenta, Klovisijanci su navodno „iščezli“. Zašto se onda ne prestane sa večitim bacanjem krivice na belce za sudbinu „Indijanaca“? Zašto niko ne oplakuje iskorenjivanje celokupne predašnje „bledolike“ nacije sa američkog kontinenta? Čuti crni Ivane, današnja moć srce lupajuće političke korektnosti te može koštati glave u cegeru!

Amerika je krštena imenom Ameriga Vespučija, kape-tana španskog jedrenjaka, preteče KKK-a. Tradicionalno, pronalasci su uvek ovekovečivani prezimenom pronalazača. Kao što je Salkova vakcina nazvana po doktoru Teodoru Salku, umesto Teodorova vakcina, tenk Paton po generalu Džordžu Patonu, a ne tenk Đoka, Teslino strujno kolo po Nikoli Tesli, a ne Nikino kolo. Međutim, Amerigo je lično ime! Dobiste sliku izuzetni Vespučijanci? Što bi rekao kineski filozof Konfučije: pozornica svetske konfuzije. Zamislite skore stihijske valove američkih imigranata po abecedi: Afrikanaca, Belgijanaca, Danaca, Engleza, Francuza, Germana, Hindusa, Iraca, Jevreja, Kineza,⁷ Kurdistanaca, Libanaca, Marsovaca⁸ et cetera, papazjaniju te šarolike gomile, kako prima državljanstvo ove nelogično prozване zemlje. Kako bi izgledalo kad bi taj ubogi imigrant, za domaćine često čudnog nacionalnog prtljaga, uz fanfare na varijacije

⁶ Klovis – prvi znani stanovnici rasprostranjeni po celom Severnoameričkom kontinentu, pre nego što su im novopridošli azijski osvajači, kasnije nazvani Indijanci, potpuno eliminisali svaki trag; postoje arheološki artefakti te pradavne civilizacije evropskog porekla u Americi.

⁷ Kinez – eng. Chinese

⁸ Neki od tih Marsovaca, u žarkoj želji da imigriraju u Ameriku, krahiraće u oblasti „510“

Francuskog protokola, a Mongolske himne, primao Vespučijansko državljanstvo, a bio prisvajan u naciju Vikinga? O Odine!

Taj, sve intenzivnije izmešan svetski imigrantski kolaž, sa korenima iz svih kutaka sveta, u pokušaju da bude prevaspitan u trpeljiv prema međusobnim razlikama, to je današnji Amerikanac. Krknuti zajedno u ovaj jedinstveni paprikaš, ovi narodi različitih običaja, vera, učenja, shvatanja, fizičkih osobina, boje, mirisa i ukusa, ali ipak, relativno sličnih ljudskih stremljenja, deo su čovečanstva u kontinuiranom procesu asimilacije i stapanja u globalnom ključajućem kotlu Ujedinjene Planete Zemlje.

AMERIČKI TANDEM (TRBUHOM ZA KRUHOM)

1971, novembar, Detroit. Prvi odeljak trilogije *Utopije Samoubistva* slika čežnje o dolasku u Ameriku i zgrade koje su dovele do dolaska. U SAD stigoh novembra 1969. i već decembra radim, zaposlen kod *NEON Divizije, Grand Dem Korporacije (Grand Dam Corporation)*. Juna, 1970, iznenađeno otpušten, međutim sa dobrom preporukom, započinjem novo zaposlenje sledećeg dana u *Hagi birou*.

1971. novembar, Detroit: Mirjana (21)

Tako započinje priča ovog drugog dela trilogije *Utopije Samoubitstva* i njene teme o ostanku i opstanku. Epopeja, koja odgovara na drevno pitanje: Da li je emigracija na američki kontinent vredna truda? Ili je odlazak iz Evrope bio grandiozni fijasko?

Ovaj iskreni izliv duše je odjek stereo-tipične, imigrantske, kvazi nepristrasne autobiografije jednog, pored mnogih, koji imade istraživački borbena duha da prevagne i istraje. Tako da se zarad saznanja budućih generacija, konsekventno od ove koliko plemenite, toliko i pogane odiseje, bitni segmenti ovekoveče na papiru. A to tek koliko bi malecki vrh ogromne, podvodne ledene sante izvirivao iznad mistične površine. Da, život je jedna kontinuirana, zbiljska borba za opstanak, sa ponekom iskrom kikota.

Od centra Detroita do ulice Osme milje kraj „ne valja“, kako okarakterisa moj otac Jovan Jurik, alias amerikanizirani Džon Džjurik. Korov cveta među na brzinu napuštenim, nekad prominentnim, kućama pobeglih bogataša. Sjaj prošlosti danas truli u nemaru. Tu i tamo, štrče izgoretine garavih ruševina. Nakon erupcije crne revolucije, većito nezadovoljni novi stanovnici sa mržnjom gledaju svakog nekadašnjeg bledolikog stanovnika koji bi se usudio da tu prođe, u doskora svom susedstvu. Od Osme milje pa severnije, kraj je niti potpuno opasan, niti bezopasan. A od Jedanaeste milje na sever, sve je bezbednije. Za dobrobit moje dolazeće neveste, priklonih se inerciji, odnosno dalmatinskoj poslovi: „Hvali more, drž’ se kraja“.

Sam dan uoči dolaska moje neveste Mirjane, iznajmih apartman u gradu Vorenu (Warren), između ulice Dvanaeste i Trinaeste milje. U „bezbednom“ kraju srednje klase. Oštar kontrast, nakon mog dosadašnjeg stanovanja u Detroitskom getu. U kompleksu apartmanskih zgrada je bazen za kupanje, a naokolo su pažljivo negovani travnjaci, atmosfera parka. Uz kompleks je mali uredan centar sa prodavnicama.

Moja, tek pristigla mlada, vatrena lepotica Mirjana, elokventno mi da na znanje da planira profesionalnu karijeru. Deca uopšte i apsolutno ne dolaze u obzir. Njoj je bilo dosta čuvanja dečurlije njenih sestara. Zaobići eksplozivne kontakt-tačke i ignorisati tirade moje novo-otkrivene Skarlet O'Hare⁹ izgleda logično. Nakon nekoliko tornado stil emocionalnih erupcija, epitet joj potpuno odgovara. Emocije na stranu, pardon, moji su planovi oprečni od Mirjaninih. Ali, za ukroćivanje ambiciozne, a krhke goropadi, umesto kamdžije, pre bi domišljata diplomatija izgledala adekvatnija.

Pred spavanje, zapazim na noćnom stočiću pored Mirjaninog uzglavlja, velike makaze. Za svaki slučaj, sklonim ih. U neku ruku, oženio sam enigmu, zasad, dok je ne rešim. Zaokolišno, pokušavam da odučim moju lepoticu od upotrebe reči tako karakterističnih za narod južno od Save i Dunava. Maltene svaka rečenica sadrži bar jedno „bre“, a kad me prekoreva, što je gotovo svaki čas, onda sam ja „crni Ivan“. A roditelji su „Čale i Keva“. Pa onda onaj dijalekt! Ipak, računam da će sklonost provincijskom izražavanju vremenom izbledeti sama po sebi. Dovoljno je mlada da se adaptira.

Međutim nailazim na frontalni otpor: „Ma šta, bre, ti meni, mi-sa-sela, vi-iz-grad!“ Mada tako nešto nisam izrazio, oštroumna Mirjana razotkriva svaku insinuaciju, prkosnim izazovom. Majstor je da otkrije i najmanju nijansu potencijalne uvrede, čak ako ni titraj misli ne postoji, izuzev u njenoj glavi. Njoj dovoljan razlog da se odupre i momentalno prasne u svađu. Setim se reakcije moje bake Marice kad joj rekoh da je Mirjana Srpkinja, južno od Dunava. Budi-bog-s-nama, izgleda šta sam tražio, to sam i dobio!

Ipak, tešim se; bar ima đavolski dobru glavu kad tako munjevito shvata, bar nam deca neće biti glupa. A mi, moraćemo premostiti jaz od rovovskog ukopavanja u srpski

⁹ Junaknja romana Margaret Mičel *Prohujalo sa vihorom*.

provincijalizam, preko novosadskih elitističkih shvatanja, pa sve do američkog demografskog ekvilibrijuma: Jedan olimpijski troskok!

Prijatelj arhitekta Danilo Bošković upada u posetu i, odrastao Beogradanin, u momentu oceni Mirjanu. Da impresionira mladu provincijalku Danilo prihvati Mirjaninu ispruženu ruku i umesto rukovanja, poljubi joj nadlanicu. Mirjana se snebiva i kikoće kao klinac uhvaćen sa prstima u pekmezu. Jedna gradska devojka bi ga stavila na mesto nonšalantnom primedbom da se mane bajatih manira iz prohujalog veka blazirane aristokratije. Pošto Danilo ode, pokušavam da tu tačku objasnim Mirjani, ali sad je ona opet „uvređena“.

Međutim, Danilo zove: „Potpuno si me impresionirao Ivane, imao si petlju da se oženiš, dok se ja zamajavam sa onom beogradskom, prekomerno sofisticiranom, hirovitom raspuštenicom, komplikovanom lindrom, zubarkom; te hoće da se uda, te neće, bestraga joj glava! Antiteza tvojoj Mirjani, koja ti evo ovde kuva, pere, a moja beogradska fufa od celog domaćinstva zna samo da u Beogradu zapali cigaretu...“ Moj odgovor: „Hvala Dan, ja polazim od izreke Julija Cezara da je bolje biti prvi na selu nego drugi u Rimu.“ Obojica se smejemo.

Mirjana definitivno nije standardni otisak američkog kalupa, u stvari niti bilo čijeg. Zahvaljujući Mirjani, savršeno sam čist, ispeglan i nahranjen. Za kratko vreme, od Mirjaninog usisavanja, četkanja, ribanja, pranja i rihtanja jeftinog tepiha od zida do zida, jadan se toliko istrošio da se providi kroz mrežastu osnovu spužvasta poledina. Kuhinja i kupatilo sijaju. Sve nam miriše na hlor, sapun, deterdžent. I svež vazduh, jer često imamo otvorene prozore da se radosiljamo mirisa kuvanja. Mirjana insistira da ne samo donji veš dnevno menjam u opran i ispeglan, nego i košulje. Da, Mirjana pegla i donji veš. Veš je uvek čist, ispeglan i pedantno složen na mesto. Mirjana pere i pegla postelji-